

ДӘРІС №1 ДҮНИЕЖҮЗІ ХАЛҚЫ. ДҮНИЕЖҮЗІ ЕЛДЕРІНІҢ ДЕМОГРАФИЯСЫ

Дәріскер: Токбергенова Айгүл Абдугаппаровна

ДҮНИЕЖҮЗІНІҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ, САЯСИ ЖӘНЕ
ӘЛЕУМЕТТІК ГЕОГРАФИЯСЫ

ЖОСПАРЫ

01 КІРІСПЕ

02 ДЕМОГРАФИЯ ТЕРМИНІ

03 ХАЛЫҚТЫҢ ҚОНЫСТАНУЫ

04 ХАЛЫҚТЫҢ САНЫНЫҢ ҰДАЙЫ
ӨСУІ

05 ӘЛЕМДІК ДІНДЕР ЖӘНЕ
ОЛАРДЫҢ ТАРАЛУЫ

06 ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР

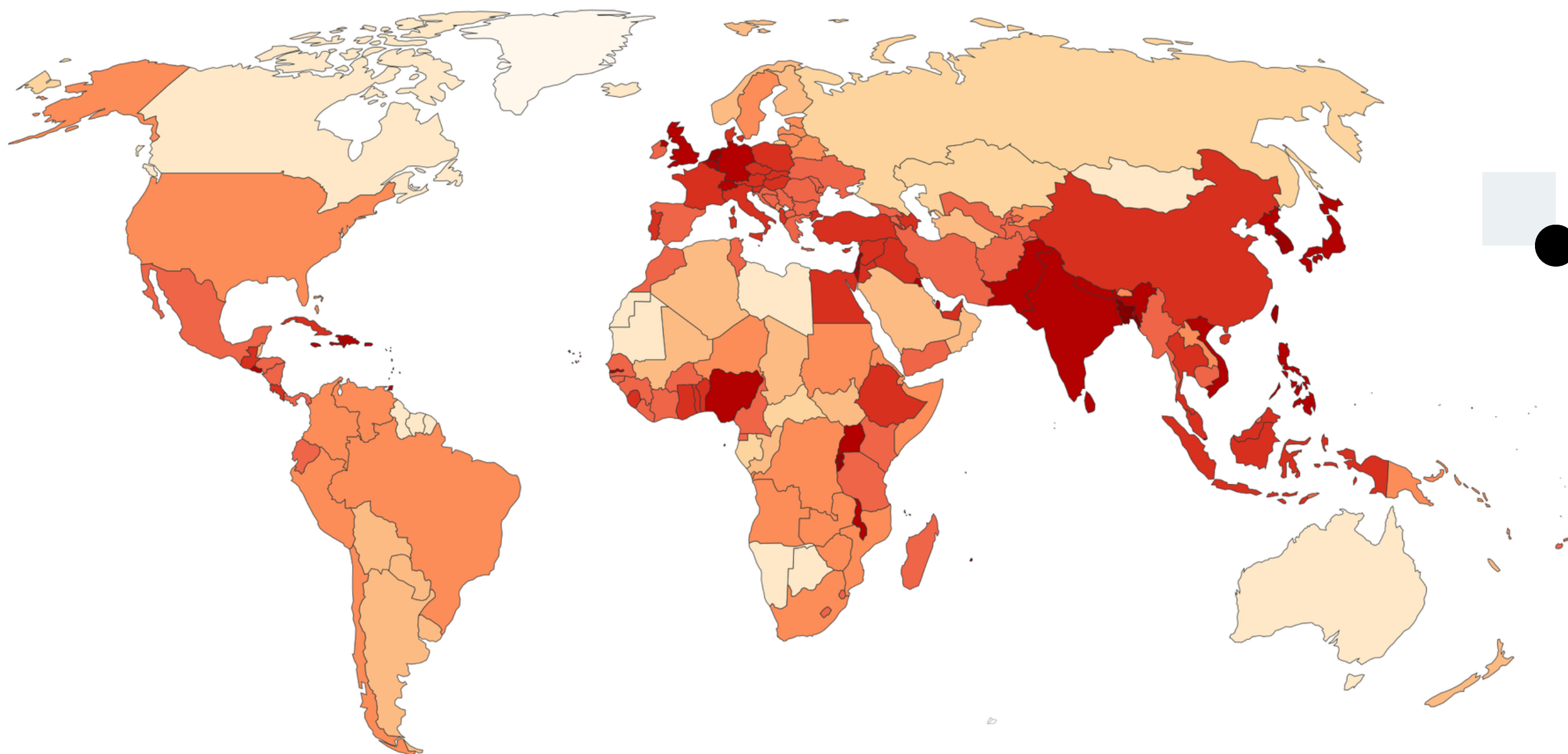
- Демография – халықтың саны, құрамы, орналасуы, тууы, өлімі, көші-қоны және осы көрсеткіштердің уақыт бойынша өзгерісін зерттейтін ғылым.

ДЕМОГРАФИЯ

ДҮНИЕЖҮЗІНІҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ, САЯСИ ЖӘНЕ
ӘЛЕУМЕТТІК ГЕОГРАФИЯСЫ

Халық тығыздығы

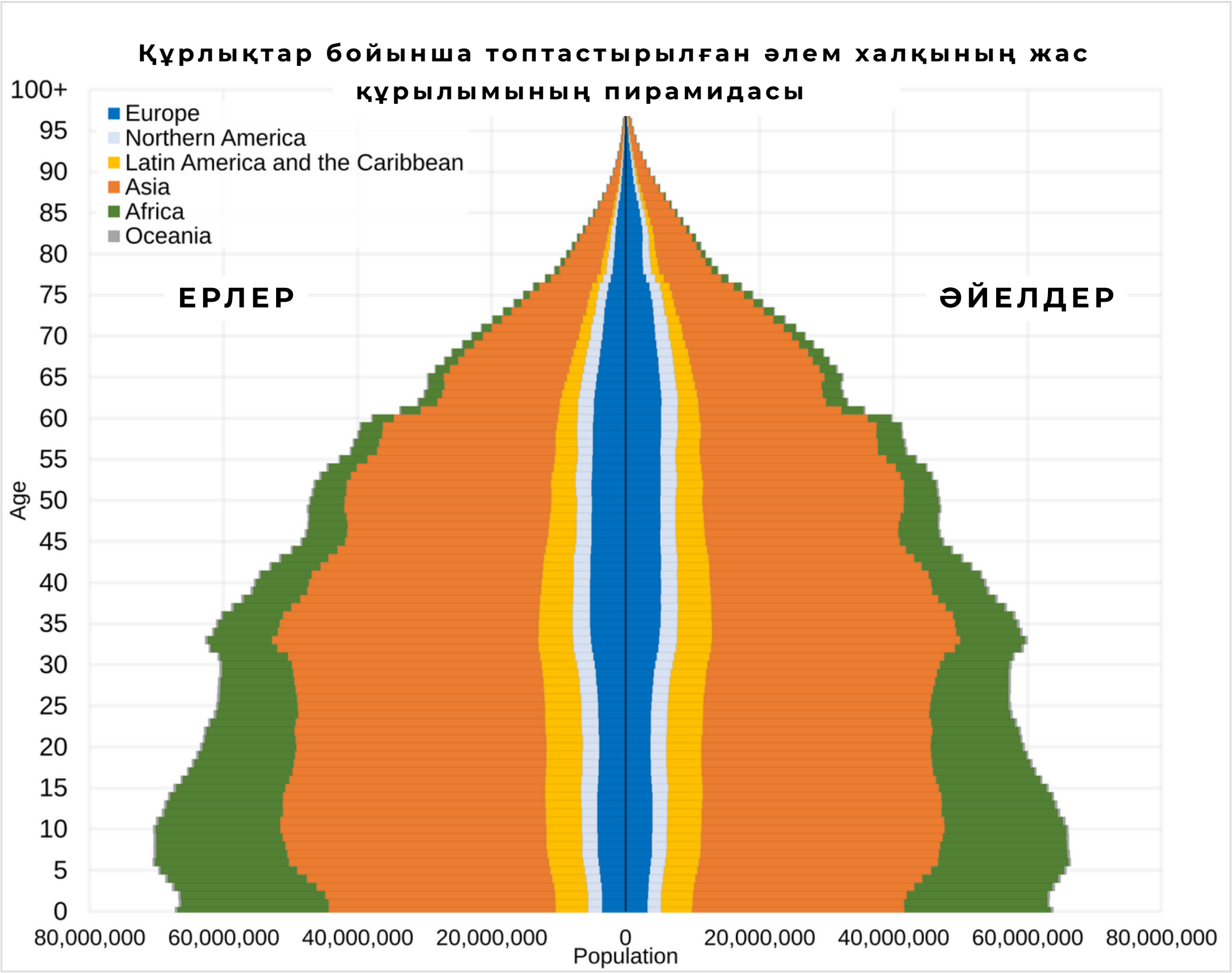

Дүниежүзі халқының саны 8 миллиардтан асты, ал Жердің жалпы ауданы 510 миллион шаршы километрді құрайды. Сондықтан әлем бойынша орташа халық тығыздығы — $8 \text{ миллиард} \div 510 \text{ миллион км}^2 = \text{әрбір } 1 \text{ км}^2\text{-ге } 15,7 \text{ адам}$ (немесе 1 шаршы мильге 41 адам).

No data 0 2 5 10 20 50 100 200 500 1,000

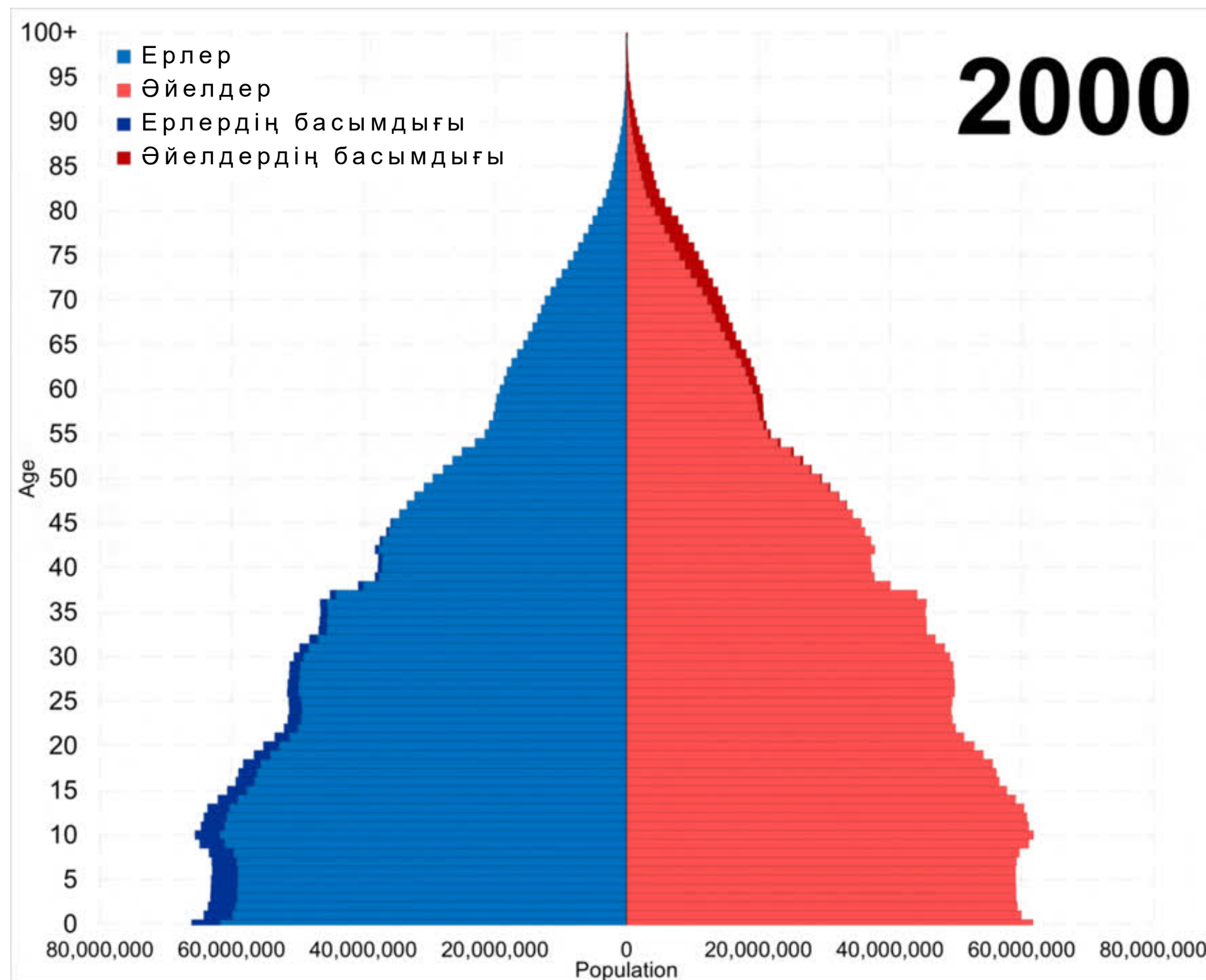
Жастық-жыныстық құрылымы

Дүниежүзі халқының қоныстануы

Аймақтар	2022 (%)	2030 (%)	2050 (%)
Сахараның оңтүстік аймағы	1,152 (14.51%)	1,401 (16.46%)	2,094 (21.62%)
Солтүстік Африка және Оңтүстік	549 (6.91%)	617 (7.25%)	771 (7.96%)
Оңтүстік және Орталық Азия	2,065 (26.13%)	2,248 (26.41%)	2,575 (26.58%)
Шығыс Азия	1,642 (20.71%)	1,647 (19.32%)	1,522 (15.71%)
Оңтүстік-Шығыс Азия	675 (8.49%)	721 (8.47%)	771 (7.95%)
Еуропа және Солтүстік Америка	1120 (14.10%)	1129 (13.26%)	1125 (11.61%)
Латын америкасы және Кариб	658 (8.29%)	695 (8.17%)	749 (7.73%)
Аустралия/Жаңа Зеландия	31 (0.39%)	34 (0.40%)	38 (0.39%)
Мұхиттық аралдар	14 (0.18%)	15 (0.18%)	20 (0.21%)
Әлем	7,942	8,512	9,687

Жастық-жыныстық құрылымы

2023 жылғы CIA World Factbook деректеріне сәйкес, әлем халқының шамамен 25%-ы 15 жасқа толмаған.

- 0–14 жас: 25,2% (ерлер – 1 010 373 278 / әйелдер – 946 624 579)
- 15–64 жас: 65,1% (ерлер – 2 562 946 384 / әйелдер – 2 498 562 457)
- 65 және одан жоғары жас: 9,7% (ерлер – 337 244 947 / әйелдер – 415 884 753) (2021 жылғы бағалау)

Орта жасы – 31 жыл

(ерлер: 30,3 ж, әйелдер: 31,8 ж)

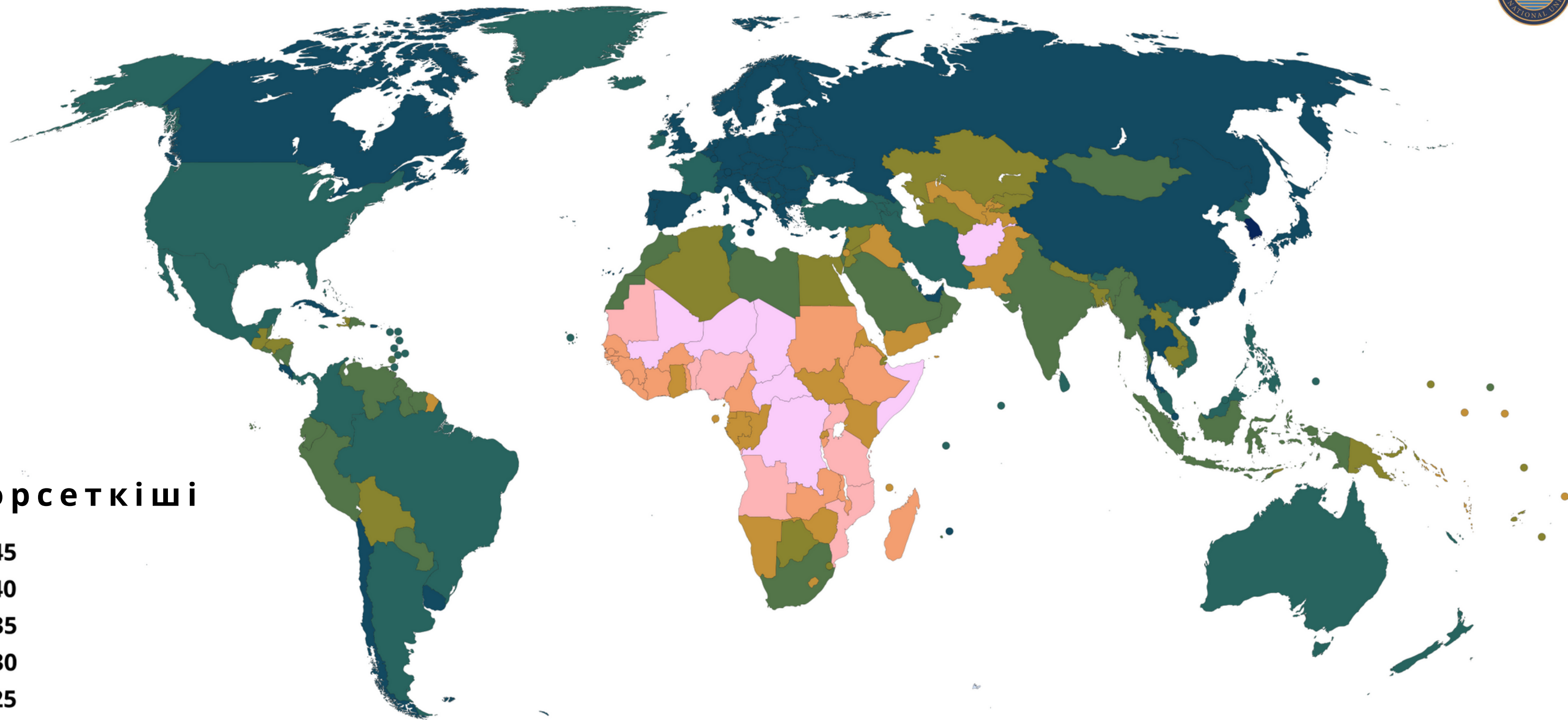
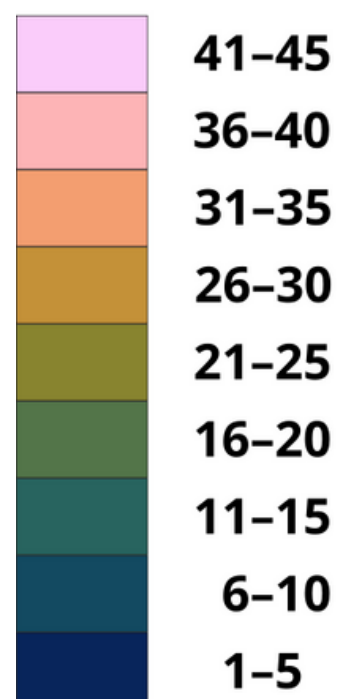
Global Social Change Research Project есебіне сәйкес, 0–14 жас аралығындағы халық үлесі 1950 жылы 34%-дан 2010 жылы 27%-ға дейін азайған.

Сонымен бірге, қарт адамдардың (60 жастан жоғары) үлесі сол кезеңде 8%-дан 11%-ға дейін артқан.

Дүниежүзі елдерінің ұдайы өсуі

Туу көрсеткіші

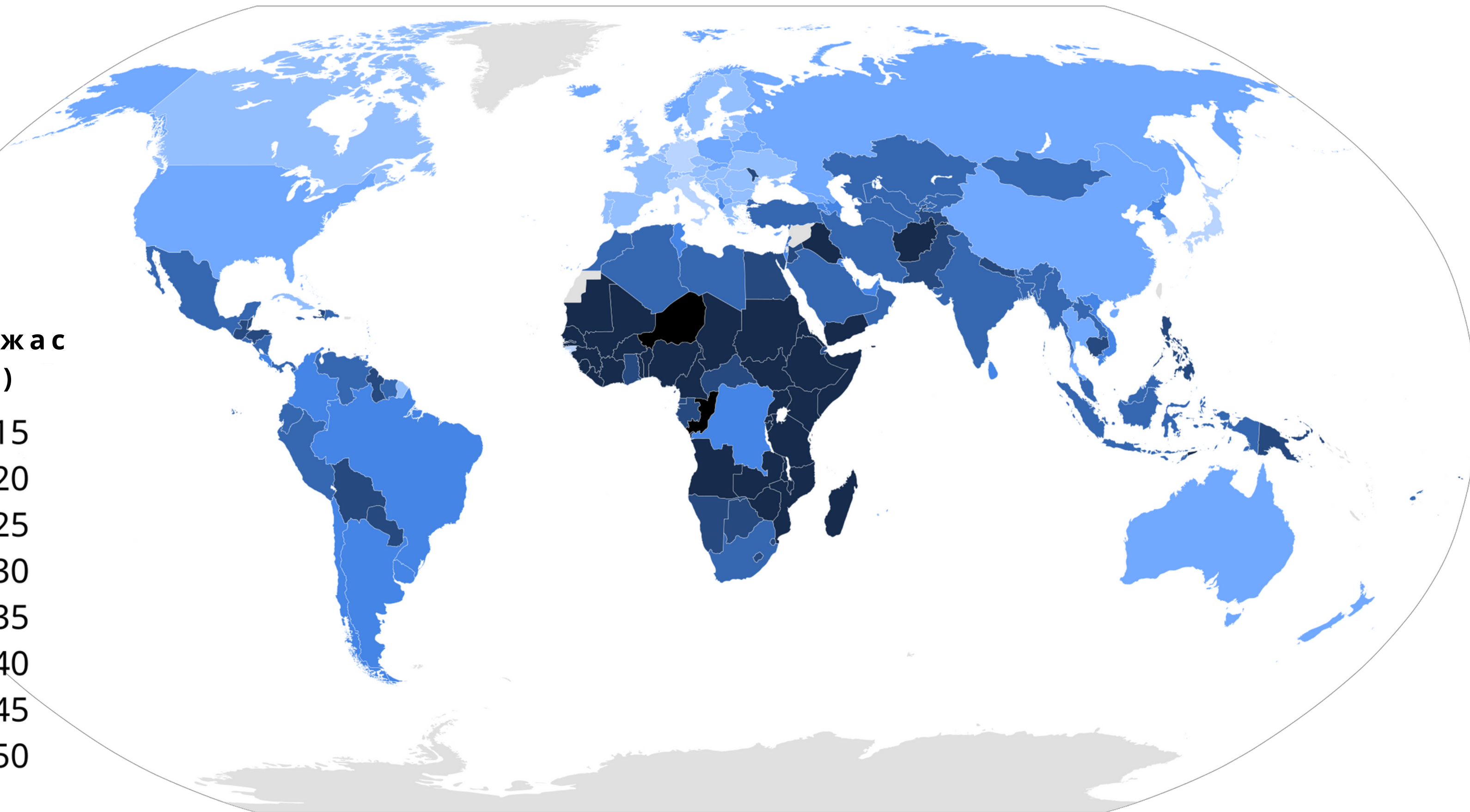
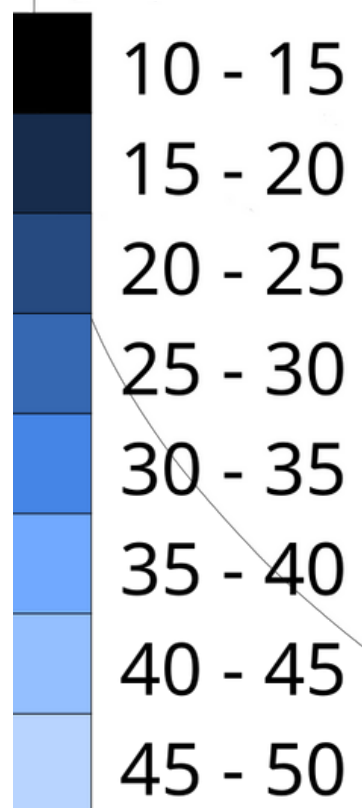
Орталық барлау басқармасының (CIA) “The World Factbook” деректері бойынша, қазіргі уақытта ең жоғары туу көрсеткіші бар ел – Нигер, онда 1000 адамға шаққанда 51,26 туу тіркелген. Ең төмен туу көрсеткіші бар ел – Жапония, мұнда 1000 адамға 7,64 туу келеді. Ал Қытайдың арнайы әкімшілік аймағы – Гонконгта бұл көрсеткіш 1000 адамға 7,42 туу деңгейінде.

2023

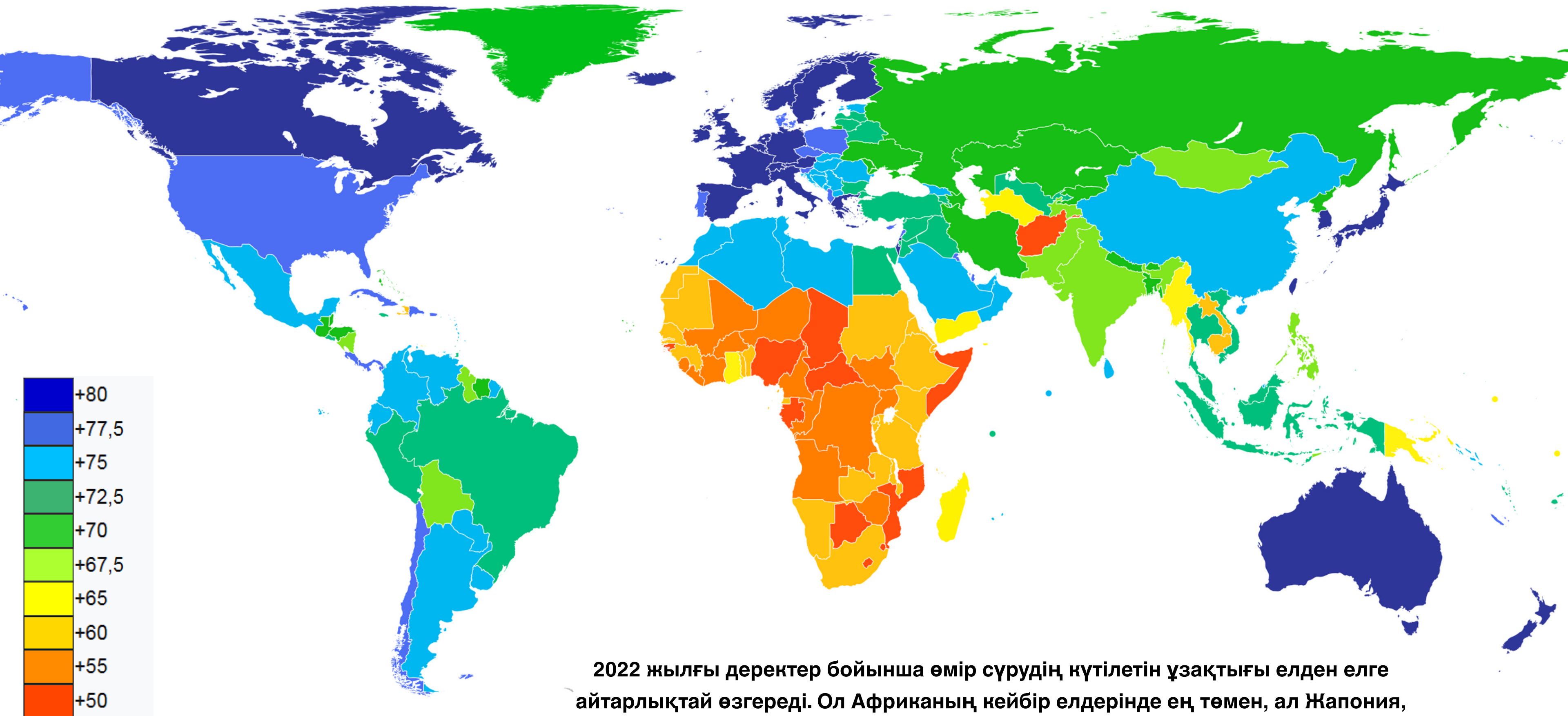

Дүниежүзі елдерінің жастық құрылымы

Орташа жас
(жыл)

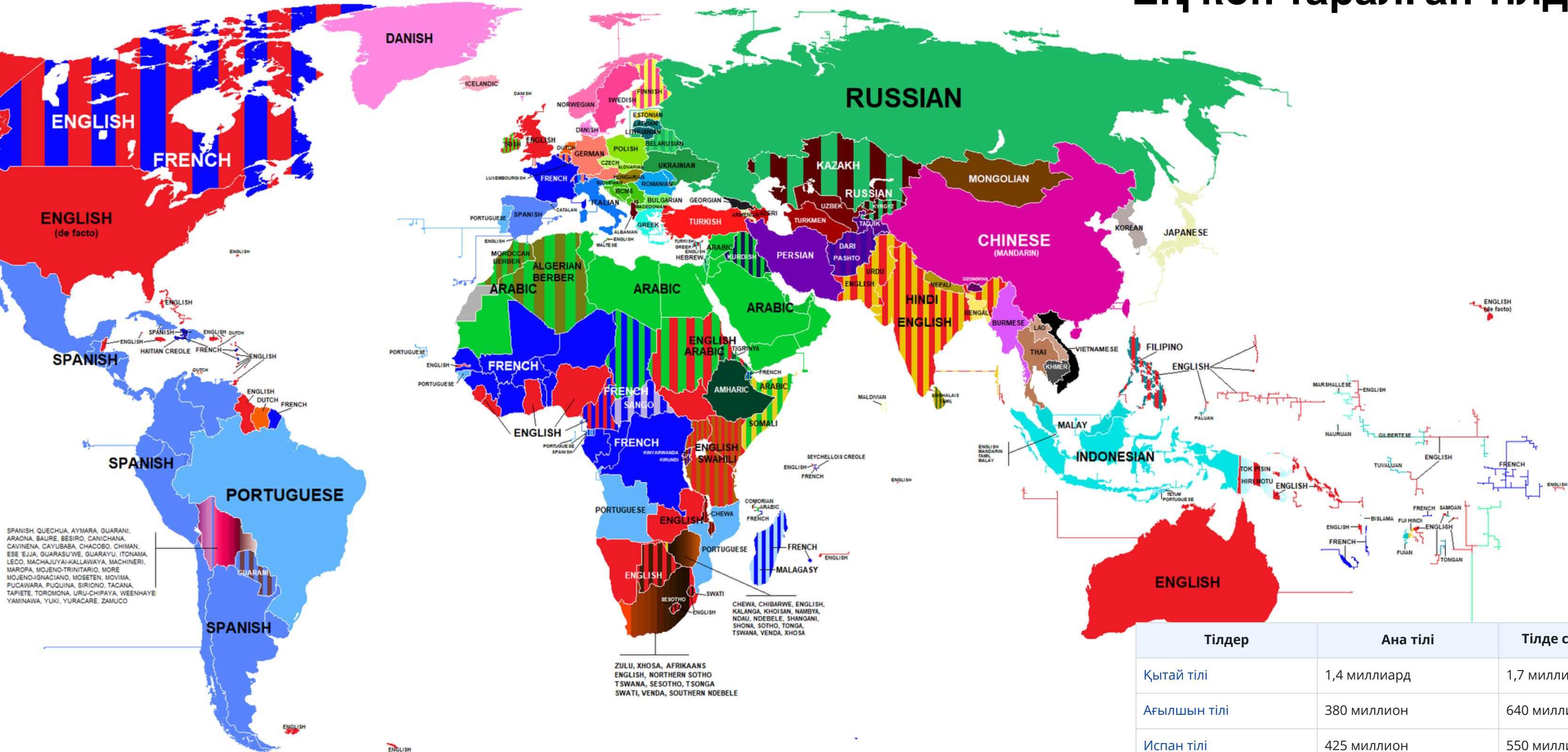

Өмір сүру ұзақтығы

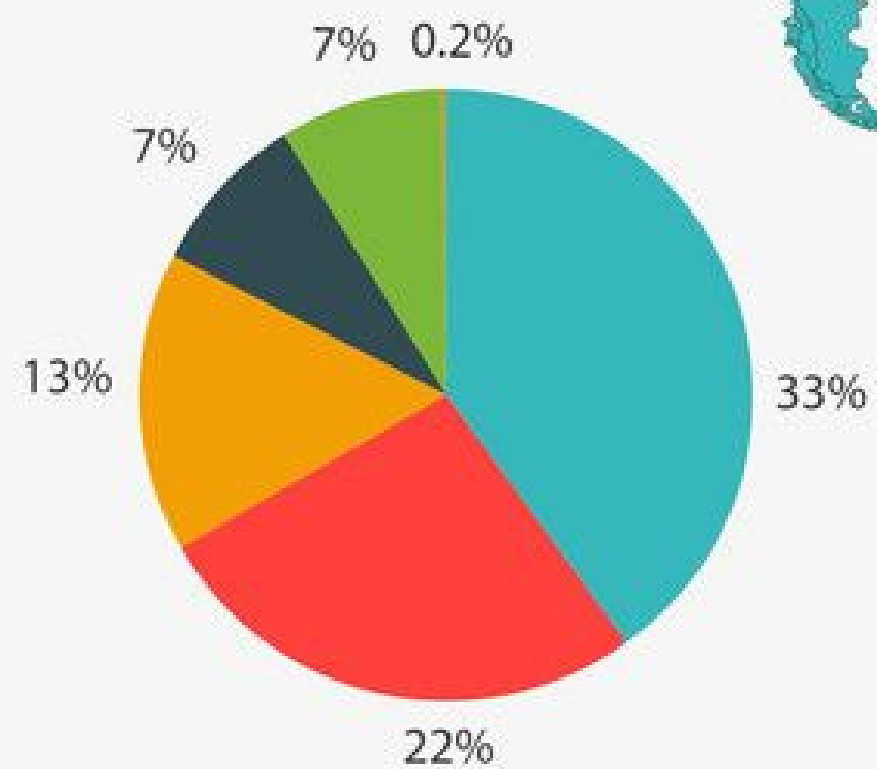
2022 жылғы деректер бойынша өмір сүрудің күтілетін ұзақтығы елден елге айтарлықтай өзгереді. Ол Африканың кейбір елдерінде ең төмен, ал Жапония, Аустралия және Испанияда ең жоғары болып табылады.

Ең көп таралған тілдер

Тілдер	Ана тілі	Тілде сөйлейтіндер саны
Қытай тілі	1,4 миллиард	1,7 миллиардтан астам
Ағылшын тілі	380 миллион	640 миллионнан астам
Испан тілі	425 миллион	550 миллионнан астам
Араб тілі	280 миллион	380 миллионға жуық
Француз тілі	80 миллион	280 миллионға жуық
Орыс тілі	~ 118 миллион	258 миллионға жуық
Португал тілі	200 миллион	230 миллионға жуық
Неміс тілі	80 миллион	160 миллионға жуық

Дүниежүзіндегі діндердің таралуы

Христиан

Ислам

Индуизм

Буддизм

Конфуций

Иудаизм

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР

- United Nations Department of Economic and Social Affairs Population Division (2022). "World Population Prospects 2022 Demographic indicators by region, subregion and country, annually for 1950-2100" (XLS (91MB)). United Nations Population Division. 27 (Online ed.). New York: United Nations Department of Economic and Social Affairs, Population Division. rows 1:72, cols M,X,AE,S,AH,S,AA,AV,AI. Archived from the original on 9 August 2022.
- Department of Economic and Social Affairs. World Population Prospects 2022. Summary of Results (PDF). New York.
- <https://www.worldometers.info/world-population/india-population/#:~:text=The%20current%20population%20of%20India,of%20the%20total%20world%20population.> Интернет ресурс
- <https://www.nationmaster.com/country-info/stats/Health/Hospital-beds/Per-1,000-people> Интернет ресурс

